

Udbredelse af behandling til børn og unge udsat for vold og seksuelle overgreb – Slutevaluering af TF-CBT: Traumefokuseret kognitiv adfærdsterapi

Hovedresultater

Hovedresultater

Børn og unge udsat for vold og/eller seksuelle overgreb har en høj risiko for traumer, psykiske lidelser og dårligt helbred, hvilket kan have store konsekvenser for både barnet/den unge og samfundet (Chu & Lieberman, 2010; Karsberg et al., 2012). En undersøgelse fra Deloitte (2019) viste, at få kommuner har specialiserede behandlingstilbud til denne målgruppe, og at små og mellemstore kommuner ofte har vanskeligt ved at opretholde kvalitet og drift.

For at sikre et landsdækkende, specialiseret og økonomisk bæredygtigt behandlingstilbud er TF-CBT implementeret i de danske børnehuse til børn og unge udsat for vold og/eller seksuelle overgreb. Dette giver mulighed for, at børn og unge kan tilbydes specialiseret behandling uanset bopæl.

TF-CBT er veldokumenteret som effektiv mod PTSD hos både små børn og unge (Bastien et al., 2020; Cohen et al., 2018; Jensen et al., 2014, 2017). Efter positive resultater fra en dansk afprøvning af TF-CBT på børn og unge udsat for seksuelle overgreb (Iversen et al., 2023) blev det i 2023 besluttet at udbrede behandlingen til et

landsdækkende tilbud for børn og unge i alderen 6-17 år og at inkludere børn og unge udsat for vold i målgruppen.

Fakta om undersøgelsen

Datagrundlaget for evalueringen:

- Interviews med ledere, terapeuter og øvrige medarbejdere i børnehuse
- Nøgletal om børnene og de unge indsamlet i forbindelse med udredning
- Data om metodefidelitet i behandlingsforløbene
- Før- og eftermålinger af børnene og de unge med fokus på PTSD-symptomer, depressionssymptomer og generel trivsel
- Målinger af den terapeutiske alliance
- Interviews med børn, unge og omsorgspersoner om oplevelsen af behandlingsforløbet.

VIVE har i perioden 2023-2025 evalueret udbredelsen af TF-CBT i børnehuse. Evalueringen belyser både implementeringen og behandlingsvirkningerne af TF-CBT på nationalt plan. Evalueringen inkluderer desuden en undersøgelse af metodefidelitet og betydningen af den terapeutiske alliance i behandlingsforløbene, hvilket sammenlagt muliggør en vurdering af, om positive behandlingsresultater kan tilskrives TF-CBT.

Evalueringen viser, at TF-CBT ved afslutningen af implementeringsperioden er **tilstrækkeligt forankret** i de danske børnehuse **til at kunne betragtes som et landsdækkende behandlingstilbud**. Ikke desto mindre identificeres et **uudnyttet potentiale i at sikre, at et**

større antal børn og unge får adgang til specialiseret traumebehandling i form af TF-CBT.

Målgruppen for TF-CBT udgøres af **børn og unge med en betydelig belastning**, karakteriseret ved udbredte symptomer på posttraumatisk stresslidelse (PTSD), depressive symptomer samt nedsat psykisk trivsel ved behandlingsstart. **TF-CBT-behandlingen er forbundet med markante og konsistente forbedringer i symptombilledet, den psykiske trivsel og de kognitive tankemønstre**, hvilket bekræftes af både børn, unge og deres omsorgspersoner i den kvalitative analyse. På trods af fraværet af en kontrolgruppe og visse bortfald ved afslutning af TF-CBT-forløb vurderes effektstørrelserne robuste, og de opretholdes samt forstærkes ved opfølgningen efter 3 måneder. Analyserne peger på mindre forskelle mellem aldersgrupper og køn, hvor især yngre børn og piger viser lidt andre mønstre, men samlet set opnår alle grupper betydelige fremskridt. Der ses ikke tegn på, at resultaterne påvirkes af styrken af den terapeutiske relation.

Børn, unge og deres omsorgspersoner beskriver tiden før behandlingsopstart som udfordrende, præget af omfattende traumesymptomer og forskellige udfordringer i hverdagslivet. Under behandlingen oplever de, at de tilegner sig relevante teknikker og redskaber til håndtering af svære følelser og udfordringer, mens omsorgspersonerne rapporterer om forbedret evne til at støtte barnet i hverdagen. **Selvom arbejdet med traumenarrativet opleves som en følelsesmæssigt krævende proces, vurderes det at være et afgørende element i den langsigtede bedring.** Relationen til terapeuten, de fysiske rammer for behandlingen og muligheden for at have medindflydelse på forløbet fremhæves som vigtige forhold for en positiv oplevelse af TF-CBT. Børn, unge og omsorgspersoner fortæller desuden om tydelige forbedringer i traumesymptomer, personlig udvikling, sociale relationer og forholdet mellem barnet/den unge og omsorgsperson.

Hovedresultater: Udbredelse af behandling til børn og unge udsat for vold og seksuelle overgreb – Slut-
evaluering af TF-CBT: Traumefokuseret kognitiv adfærdsterapi

VIVE/2025

HR_302764